

iluminat

Foto: © by GJR

text: dr. arh. Ana Maria DABIJA

LUMINĂ ȘI SOLIDĂ

42 O casă pentru fiecare

Foto: © by Althe Caulfield

Christos Pantocrator flancat de Împărăteasa Zoe și Constantin al IX-lea. Mozaic bizantin cu aur, sec. XI. Catedrala Sfânta Sofia, Istanbul, Turcia

Foto: © by Andy Hay

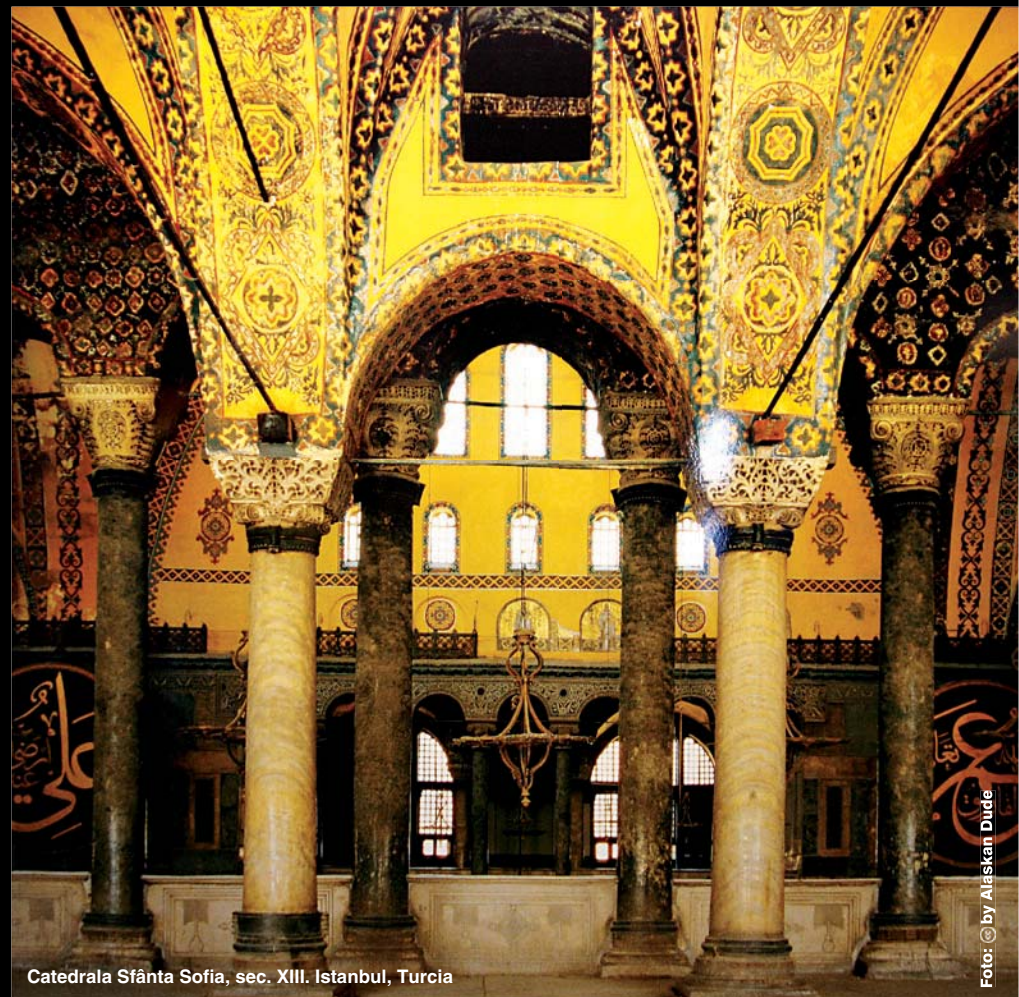
Mozaicuri paretale. Bazilica San Vitale, Ravenna, Italia

Unii dintre dumneavoastră poate își mai amintesc de pardoseala din plăcuțe de mozaic, cu foiță de aur, de la Palatul Mogoșoaia. Poate pentru că nu am mai fost acolo demult, mi-a rămas ca o imagine extraordinară, acea pardoseală strălucitoare, din pătrățele aurii, despre care mai știu că în anii de „glorie comunistă” cineva a avut „magnifica” idee de a o acoperi cu o dală cenușie de ciment. Normal, nu? Doar reprezenta o decadentă expresie a asupritorilor care au supt sângele poporului atâta amar de timp. Și astfel, încă o minune a rafinamentului artistic cizelat în sute de ani s-a făcut pulbere... Da, pardoseala există, dar cu foiță aburită de griul tern al cimentului care, ca o cicatrice, vorbește despre rănilor, uneori mortale, pe care

le-a încasat cultura și civilizația noastră... Este - cred - singurul exemplu de mozaic cu aur pe care îl mai avem

Mozaic bizantin cu aur, 1261. Catedrala Sfânta Sofia, Istanbul, Turcia

Catedrala Sfânta Sofia, sec. XIII. Istanbul, Turcia

Foto: © by Alaskan Dude

Mozaic pe cupole. Bazilica San Marco, Veneția, Italia

Detaliu mozaic pe cupolă. Bazilica San Marco, Veneția, Italia

moștenit. Poate mai erau și altele, dar furia demolatoare, prostia și incapacitatea de a înțelege a celor care au vremelnic pe-aici pe la jumătatea tristului secol douăzeci ne-au lipsit de valori culturale și istorice reparabile. Tehnica mozaicurilor e veche: în

plină glorie a Bizanțului, Sfânta Sofia era decorată cu mozaicuri strălucitoare cu aur, pe care sute de ani de folosire a catedralei ca moschee le-a ascuns în spatele unor straturi groase de tencuială. Pe firul celălalt al creștinătății, în lumea catolică italiană, mozaicu-

rile parietale cu sticlă, ceramică smălțuită, aur sau piatră, au fost admirate de sute de ani: bazilica San Marco din Veneția sau celebrele biserici din Ravenna sunt numai câteva exemple clasice din arhitectura europeană, dar utilizarea mozaicurilor poate fi urmărită în timp până în antichitate.

Articolul acesta nu se referă la finisaje, la pardoseli și pereți, deși, poate, așa v-am făcut să credeți, deschizând subiectul cu mozaicul de la Mogoșoaia. Nu este nici despre modul în care nu am știut (și din păcate nici acum nu știm) să ne conservăm valorile, să le evi-

Mozaic cu aur pe cupola Baptisterei San Giovanni, 1225. Florența, Italia

Mozaic cu aur pe fațada Bazilicii San Miniato al Monte, 1260. Florența, Italia

Foto: © by Urban

Mozaic bizantin cu aur, sec. XII. Capela Palatină, Palermo, Sicilia, Italia

dențiem și să le arătăm lumii (e probabil o țară genetică a acestui neam, să nu realizeze bogățiile pe care le are și - mai rău - să le disprețuiască sau să le distrugă). Articolul se referă la... lumină, la lumina pe care o împrăștie bucățelele de piatră, sticlă, ceramică, lumină care creează imagine și atmosferă.

Să mergem înapoi în Italia, la San Marco... sau la Istanbul, la Hagia Sofia, unde aurul mozaicului sparge lumina și o împrăștie ca pe un halou în jurul sfinților și în întreg spațiul, copleșitor și făcându-te să spui, înecat în lacrimi de bucurie „Mulțumesc, Doamne, că am ajuns aici”...

Mozaicurile nu au ieșit niciodată

Foto: © Hans Peter Schaefer

Mozaic cu aur pe domul Marii Moschei, 965-970. Cordoba, Spania

Fecioara cu Pruncul. Mozaic bizantin cu aur, 867. Catedrala Sfânta Sofia, Istanbul, Turcia

Foto: © by SBarnes

din modă: mai rafinate sau mai comerciale, ele dau clasă spațiului prin bogăția de modele, culori, texturi și, cum spuneam, lumina se sparge într-o multitudine de reflexii.

Dimensiunile mozaicurilor sunt aproximativ aceleași, indiferent de producător: 2x2 cm, ceea ce permite combinarea diferitelor tipuri într-o compoziție unitară.

Spuneam că în acest articol este vorba despre lumină și am început cu mozaicul nostru de aur. Se produc și astăzi mozaicuri cu foiță de aur dar... luciul metalic mai poa-

te fi dat și de includerea altor metale - în speță cuprul - nu sub formă de foiță fină, ca aurul, ci ca pulbere, amestecată în sticla topită. O expresie mai contemporană (nu aș numi-o „modernă”) este aceea în care plăcuța de mozaic este alcătuită din două materiale clar diferite între ele, și nu prin amestecul de pulberi, realizând un produs cu caracteristici din fiecare material constitutiv: plăcuțe de cristal și oțel inoxidabil concurează la realizarea unor suprafețe pe care lumina cade spectaculos. Și privirea la fel.

Foto: © by theogeo

Mozaic de sticlă și metal

Foto: www.bedrosianile.com

Mozaic din sticlă și metal, nuanțe marine cu irizații

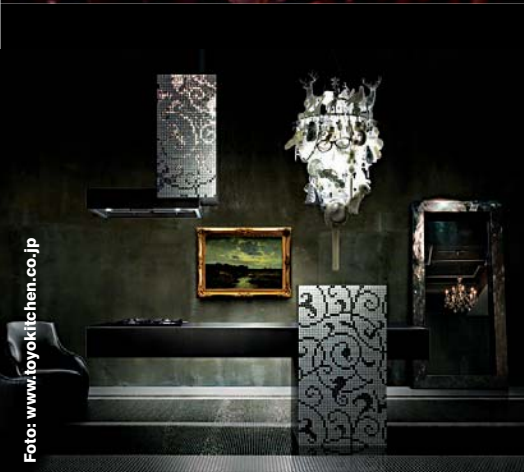

Foto: www.toyokitchen.co.jp

Design contemporan de bucătărie, cu mozaic de sticlă venețian. Toyo Kitchen & Living Co., Ltd.

Mozaicuri „cu scilpici” (ca oja de unghii care se poartă de câțiva ani) pot da accente interesante de culoare și lumină în spații interioare...

Mozaicuri cu sticlă fluorescentă (cu irizații) se produc de asemenea. Sărurile minerale adăugate în compoziția sticlei la topire dau acest aspect fosforescent specific mozaicurilor cu irizații (și da, chiar sunt fosforescente în întuneric).

Și dacă Antichitatea a inventat mozaicul cu foiță de aur, de ce n-ar exista și mozaic cu argint? Nu vă faceți griji, există! Nu v-ați îndoit de asta, așa-i?

Fiind un articol despre lumină, nu o să vă plictisesc spunându-vă că plăcuțele de mozaic se livrează în plăci de dimensiuni rezonabile (între 25x25 cm și 50x50 cm), o atenție deosebită fiind necesară la montare, pentru ca rostul dintre plăci să nu fie mai mare decât rostul dintre plăcuțe...

Amplasate într-un context general

al spațiului interior, ținând cont de tipul și sursa de lumină, de modul în care cade lumina pe ele (direct, tangențial, indirect), mozaicurile de sticlă pot crea efecte de lumină spectaculoase.

Nu e nevoie neapărat de metalul care să dea luciul și strălucire; uneori numai sticla e suficientă.

Și pentru că tot vorbim prin revis-

Foto: www.maeftromposales.com

Foto: www.firedearth.dk

Foto: www.firedearth.dk

Foto: www.firedearth.dk

Foto: © by Mykl Roventine

Foto: © by Brick

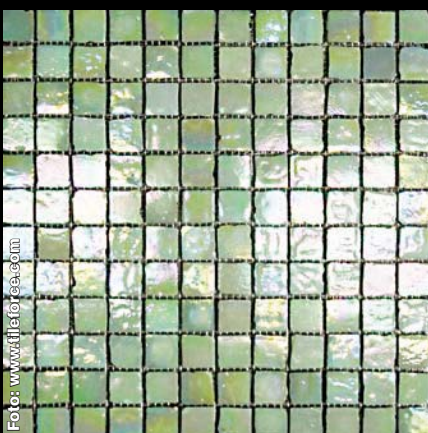

Foto: www.fleiss.com

Mozaic de sticlă (cristal și metal)

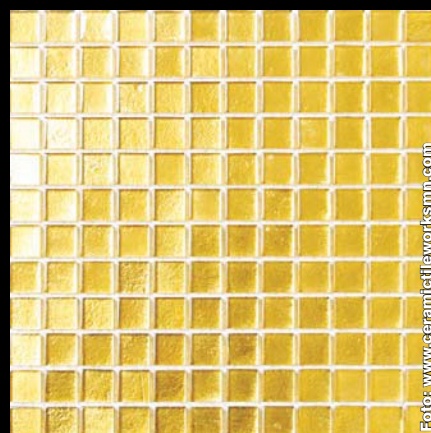

Foto: www.ceramictileworksmt.com

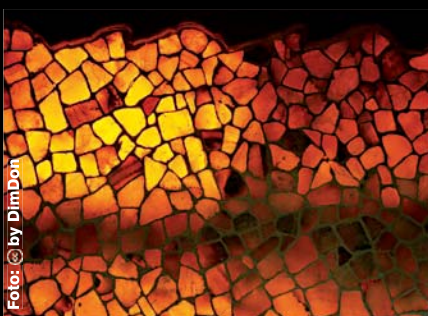

Foto: © by DimDon

Foto: © by brick

ta de abordări ECO, iată că putem alege un mozaic din sticlă reciclată.

Sticla reciclată este îndeobște utilizată ca materie primă, intrând în compoziția unor produse cum ar fi îmbrăcămintile asfaltice, termoizolații, vopsele reflexive.

Pe la începutul anilor '90 (mai precis în 1993) s-a pus la punct un procedeu tehnologic de producere, din deșeurile de sticlă, a unui tip de mozaic. De fapt, se topesc deșeurile de sticlă (procentul de deșeurile de sticlă poate merge de la 30% la 100%) la o temperatură de circa 1.000 grade Celsius și se toarnă în forme metalice care, când se întăresc, se taie manual, rezultând plăcuțe de mozaic.

Datorită neuniformității compoziției rezultă irizații ale plăcuțelor, ceea ce conferă unicitate și stil produsului finit. Și evident, caracteristica de transparență și reflexivitate a materialului se păstrează.

Pentru comercializare ele se acoperă (ca în cazul oricărui tip de mozaic) cu o hârtie lipită cu ade-

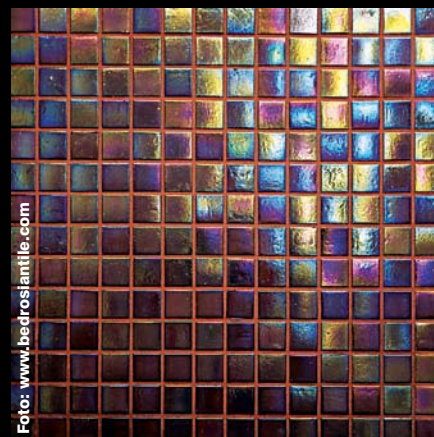

Foto: www.bedrosiantile.com

Mozaic din sticlă și metal, lucios cu irizații

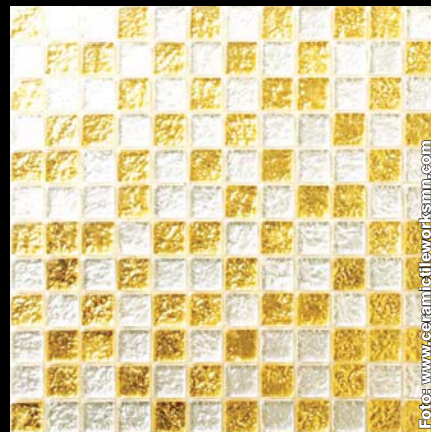

Foto: www.ceramictileworksmt.com

Foto: www.bedrosiantile.com

Mozaic din sticlă și metal, auriu cu irizații

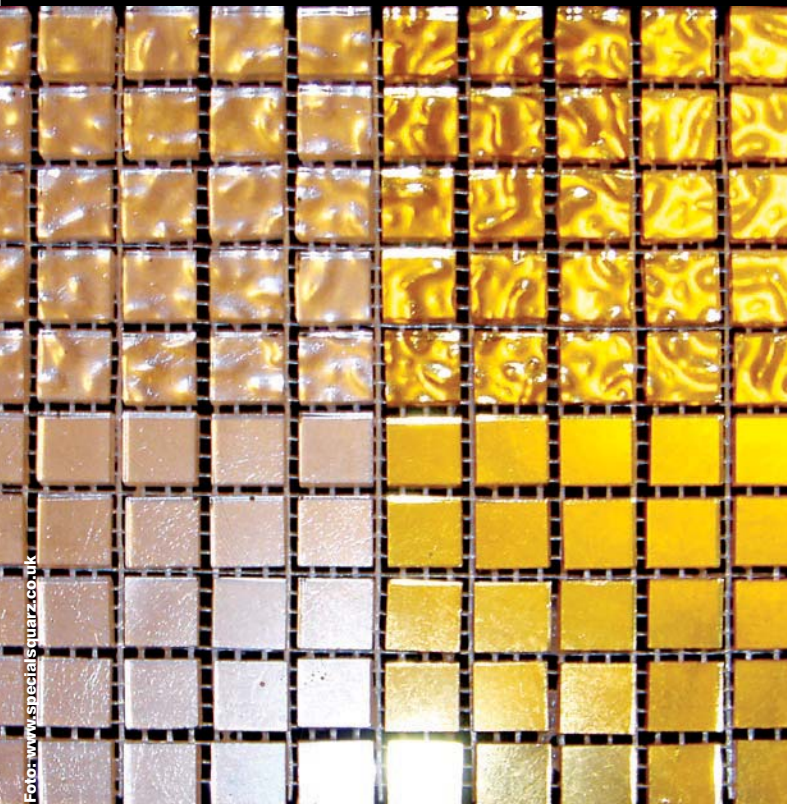

Foto: www.specialsquarz.co.uk

Mozaicuri din sticlă acoperită cu foiță de aur sau de argint, cu suprafața plană sau texturată (Special Squarz Ltd)

ziv slab pe față, astfel încât să permită o montare ușoară (mortar sau pastă adezivă pe suprafața rămasă vizibilă și, după întărire, curățarea hârtiei de pe față cu apă).

Gata. Acum puteți realiza efecte de lumină cu mozaicurile, ale căror limite sunt stabilite numai de imaginația dumneavoastră! ■

Foto: www.leafcutterdesign.co.uk

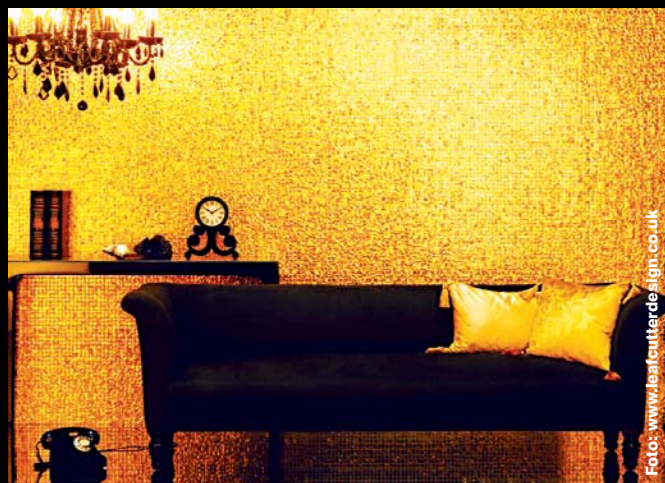

Foto: www.leafcutterdesign.co.uk

Mozaic din sticlă îmbrăcată în foiță de aur de 24 carate, cu suprafața neregulată, texturată, ce crează impresia de metal bătut (Leafcutter Design Ltd)

Foto: www.trend-vi.com

Foto: www.trend-vi.com

Baia apartamentului prezidențial, integral acoperită cu mozaic de sticlă cu foiță de aur (Trend Group). Arhitect Ed Tuttle, restaurare 2009. Hotel Park Hyatt Vendome, Paris, Franța

Foto: © By: Aile Camille